SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1291

av Pär Gustafsson (L)

Stärkning av svensk industris konkurrenskraft genom EU:s konkurrenskraftsfond

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att EU:s kommande konkurrenskraftsfond utformas så att den stärker svensk industris konkurrenskraft, främjar investeringar i forskning och innovation samt möjliggör en långsiktigt hållbar industriell omställning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sveriges och Europas konkurrenskraft står inför betydande utmaningar. Den globala konkurrensen om industriella investeringar, teknikutveckling och strategiska värdekedjor har hårdnat, samtidigt som företag behöver genomföra omfattande investeringar i elektrifiering, digitalisering och ny produktionsteknik. För ett exportberoende industriland som Sverige är det avgörande att Europa erbjuder konkurrenskraftiga villkor för företagande, innovation och industriell utveckling.

EU-kommissionen har föreslagit att en europeisk konkurrenskraftsfond inrättas inom ramen för unionens fleråriga budget för perioden 2028–2034. Syftet är bland annat att samla och samordna finansieringsinstrument, minska överlappningen mellan olika

program och stärka Europas förmåga att attrahera investeringar. Västsverige är ett av Europas viktigaste industriella utvecklingsområden, med en stark koncentration av fordonsindustri, avancerad tillverkning, forskning och teknikutveckling. Här pågår omfattande investeringar i elektrifiering, batteriteknik och fossilfria produktionsprocesser.

En europeisk konkurrenskraftsfond behöver därför utformas så att den stärker hela innovationskedjan, från grundläggande forskning till industriell tillämpning och kommersialisering. Särskilt viktigt är att fonden samordnas med forskningsprogrammet Horisont Europa, samtidigt som programmets självständighet värnas. Investeringar i ny teknik måste också kombineras med insatser för kompetensförsörjning inom strategiska områden, däribland batteriteknik, elektrifiering och avancerad industriell produktion.

För att Europa ska kunna konkurrera om stora industriella investeringar behöver finansieringsinstrumenten vara långsiktiga, förutsägbara och anpassade till företagens behov. Offentliga medel bör kunna användas för att minska risker och mobilisera privat kapital, särskilt vid investeringar i ny teknik där de initiala kostnaderna är höga. Det är därför angeläget att fonden erbjuder en ändamålsenlig kombination av bidrag, lån och andra finansieringsformer samt att EU statsstödsregler inte i onödan försvårar strategiskt viktiga investeringar.

Sverige behöver samtidigt ha en tydlig strategi för att påverka fondens utformning och kommande arbetsprogram. Svenska företag, universitet och forskningsmiljöer måste ges goda möjligheter att konkurrera om medlen utifrån kvalitet, innovationshöjd och industriell potential.

Regeringen bör därför aktivt verka för att den europeiska konkurrenskraftsfonden får en utformning som stärker svensk industris långsiktiga utveckling, underlättar investeringar i strategisk teknik och säkerställer att Sverige kan tillvarata de möjligheter som fonden erbjuder. Europas framtida konkurrenskraft är avgörande för svenska jobb, företag och välstånd, och Sverige måste vara en aktiv part i arbetet med att forma den europeiska industripolitiken.

Pär Gustafsson (L)